

मराठी भाषा संवर्धन पुरस्कार
प्रदान करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
मराठी भाषा विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: भासंपु-२०१६/प्र.क्र.२६/२०१६/भाषा-३,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
तारीख: १८ फेब्रुवारी, २०१६.

प्रस्तावना :-

मराठी भाषा आणि महाराष्ट्राची संस्कृती यांचे संरक्षण, संगोपन आणि संवर्धन करण्याच्या हेतूने राज्य मराठी विकास संस्थेची स्थापना करण्यात आली आहे. या संस्थेमार्फत मराठी भाषा संवर्धनासाठी मोलाचे योगदान देणाऱ्या व्यक्तीस अथवा संस्थेस भाषा संवर्धन पुरस्कार प्रदान करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :-

या शासन निर्णयान्वये आंतरराष्ट्रीय किर्तीचे ज्येष्ठ भाषा वैज्ञानिक आणि साहित्य समीक्षक डॉ.अशोक रा. केळकर यांचे नावे मराठी भाषा अभ्यासक पुरस्कार व कवितेच्या माध्यमातून समाजातील सर्व स्तरांवरील आबालवृद्धांपर्यंत सहजसोप्या भाषेत मराठी भाषा संवर्धनाचे लक्षणीय कार्य केलेल्या कविवर्य मंगेश पाडगांवकर यांचे नावे मराठी भाषा संवर्धन पुरस्कार प्रदान करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. या पुरस्कारांचे स्वरूप प्रत्येकी रु.१,००,०००/- (रु.एक लक्ष फक्त) रोख, मानचिन्ह व मानपत्र असे आहे.

२. “डॉ.अशोक रा. केळकर, मराठी भाषा अभ्यासक पुरस्कार” व “कविवर्य मंगेश पाडगांवकर, मराठी भाषा संवर्धक पुरस्कार” प्रदान करण्याकरिता मा.मंत्री, मराठी भाषा तथा उपाध्यक्ष, राज्य मराठी विकास संस्था यांच्या अध्यक्षतेखाली खालीलप्रमाणे निवड समितीची रचना राज्य मराठी विकास संस्थेने करावी.

१. मा.मंत्री, मराठी भाषा तथा उपाध्यक्ष, राज्य मराठी विकास संस्था	- अध्यक्ष
२. अशासकीय सदस्य, नियामक मंडळ, राज्य मराठी विकास संस्था	- सदस्य
३. अध्यक्ष, भाषा सल्लागार समिती	- सदस्य
४. अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ	- सदस्य
५. अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य मराठी विश्वकोश निर्मिती मंडळ	- सदस्य
६. संचालक, राज्य मराठी विकास संस्था	- सदस्य सचिव

३. “डॉ.अशोक रा. केळकर, मराठी भाषा अभ्यासक पुरस्कार” प्रदान करण्यासाठी खालीलप्रमाणे निकष निश्चित करण्यात येत आहेत.

१. मराठी भाषेचा (ललित साहित्य वा वाङ्मयाखेरीज इतर व्यवहारक्षेत्रे या संदर्भातील) शास्त्रीय पद्धतीने अभ्यास करणारी महाराष्ट्रातील तसेच बृहन्महाराष्ट्रातील व्यक्ती अथवा संस्था या पुरस्कारासाठी पात्र असेल.
२. मराठी भाषेचे सर्जनशील अध्यापन, मराठी भाषेचा सैद्धान्तिक अभ्यास, मराठी भाषेत अथवा मराठीविषयी अन्य भाषांत उपयुक्त लेखन, कृतीवर भर देणाऱ्या उपक्रमांचे आयोजन करण्यात या व्यक्तीचा / संस्थेचा सहभाग असावा.
३. किमान २० वर्षे भाषेच्या अभ्यासात सक्रिय असलेल्या व्यक्तीचा / संस्थेचा यासाठी विचार करण्यात येईल.
४. मराठी भाषेच्या अभ्यासाला / संशोधनाला दिशा देण्यात या व्यक्तीचा / संस्थेचा सहभाग असावा.
५. “डॉ.अशोक रा. केळकर भाषा अभ्यासक पुरस्कार” आणि “कविवर्य मंगेश पाडगावकर भाषासंवर्धक पुरस्कार” ह्यांपैकी कोणताही एक पुरस्कार मिळालेल्या व्यक्तीचे / संस्थेचे नामांकन पुन्हा उर्वरित पुरस्कारासाठी करता येणार नाही.

४. कविवर्य मंगेश पाडगावकर, मराठी भाषा संवर्धक पुरस्कार प्रदान करण्यासाठी खालीलप्रमाणे निकष निश्चित करण्यात येत आहेत.

१. मराठी भाषासंवर्धनासाठी काम करणारी महाराष्ट्रातील तसेच बृहन्महाराष्ट्रातील सर्वसामान्य व्यक्ती / संस्था या पुरस्कारासाठी पात्र असेल.
२. त्या व्यक्ती / संस्थेने मराठी भाषासंवर्धनासाठी वाचनप्रसार, व्याख्याने, चर्चासत्रे वा तत्सम उपक्रम यांचे सातत्याने आयोजन करण्यात पुढाकार घेतलेला असावा.
३. आपल्या विशिष्ट व्यवसायक्षेत्रात भाषिक उपक्रम राबविण्यात पुढाकार घेतलेला असावा.
४. मराठी भाषेचा प्रसार, प्रचार ह्यांमध्ये सामाजिक सहभाग वाढवण्यासाठी प्रयत्न केलेले असावेत.
५. “कविवर्य मंगेश पाडगावकर भाषा संवर्धक पुरस्कार” आणि “डॉ.अशोक रा. केळकर भाषा अभ्यासक पुरस्कार” ह्यांपैकी कोणताही एक पुरस्कार मिळालेल्या व्यक्तीचे / संस्थेचे नामांकन पुन्हा उर्वरित पुरस्कारासाठी करता येणार नाही.

५. या प्रित्यर्थ होणारा खर्च मागणी क्रमांक.झेडएफ-०२ मुख्य लेखाशिर्ष, २२०५ - कला व संस्कृती, (०२) योजनांतर्गत योजना (०२) (०१) राज्य मराठी विकास संस्था (३२०५) या लेखाशीर्षाखाली मंजूर होणाऱ्या अनुदानातून भागविण्यात यावा.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१६०२२०१५०५०८८९३३ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(अपर्णा अ. गावडे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.मुख्यमंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
२. मा.मंत्री (मराठी भाषा) यांचे विशेष कार्य अधिकारी, मंत्रालय, मुंबई,
३. प्रबंधक, लोक आयुक्त आणि उप लोक आयुक्त कार्यालय, मुंबई,
४. महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ (लेखापरीक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई,
५. महालेखापाल, महाराष्ट्र-२ (लेखापरीक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता), नागपूर,
६. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
७. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,
८. प्रधान सचिव, मराठी भाषा विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई,
९. मंत्रालयीन विभागांचे सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
१०. अध्यक्ष, भाषा सल्लागार समिती, मुंबई,
११. अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई
१२. अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य मराठी विश्वकोश निर्मिती मंडळ, मुंबई
१३. संचालक, भाषा संचालनालय, मुंबई,
१४. संचालक, राज्य मराठी विकास संस्था, मुंबई,
१५. प्रशासकीय अधिकारी, राज्य मराठी विकास संस्था, मुंबई,
१६. सचिव, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई,
१७. सचिव, महाराष्ट्र राज्य मराठी विश्वकोश निर्मिती मंडळ, मुंबई,
१८. सर्व अवर सचिव / कक्ष अधिकारी, मराठी भाषा विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१९. भाषा - ३ (संग्रहार्थी).